

สร้างพระราชบัญญัติการป้องกันมลพิษทางทะเล เนื่องจากการทิ้งขยะของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล พ.ศ.

ก. ประวัติ ความเป็นมา และสถานะของร่างพระราชบัญญัติ ณ ปัจจุบัน*

ร่างพระราชบัญญัติการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งขยะของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล พ.ศ. จัดทำขึ้นโดยสำนักกฎหมาย กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม เพื่อให้สอดคล้องกับพิธีสารลอนดอน ค.ศ. ๑๙๙๖ ของอนุสัญญาาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลภาวะทางทะเลเนื่องจากการทิ้งวัสดุเหลือใช้และวัสดุอย่างอื่น ค.ศ. ๑๙๗๒ (London Protocol, 1996 to the Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matter, 1972) เพื่อให้รัฐภาคีมีกลไกในการกำกับควบคุมการทิ้งขยะของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล โดยกำหนดกฎเกณฑ์การอนุญาตที่มีความแตกต่างกันตามประเภทของเสียหรือวัสดุอื่นที่จะทิ้งลงทะเล ทั้งนี้ เพื่อให้มีการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางทะเลและส่งเสริมการใช้ทะเลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ประเทศไทยเห็นถึงคุณประโยชน์ของพิธีสารดังกล่าว และจะเข้าเป็นภาคีพิธีสารนี้ จึงเห็นสมควรมีกฎหมายที่กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการทิ้งขยะของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเลเพื่อเป็นการอนุวัติการให้เป็นไปตามพิธีสารนั้นด้วย

ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นในกระบวนการก่อนการตรากฎหมายจากผู้ที่เกี่ยวข้อง บนเว็บไซต์ www.md.go.th ของกรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม และเว็บไซต์ www.lawamendment.go.th การรับฟังความคิดเห็นกฎหมายไทยของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ภายใต้การประสานงานร่วมกับ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก่อนที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ข. หลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติการป้องกันมลพิษทางทะเล เนื่องจากการทิ้งขยะของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล พ.ศ.

*ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันปัญหาที่เกิดจากการทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นสุขภาพอนามัยของมนุษย์ สิ่งมีชีวิตในทะเล ตลอดจนความเสียหายต่อการใช้ประโยชน์ทางทะเล ซึ่งไม่เฉพาะแต่ก่อให้เกิดความเสียหายในบริเวณที่ทิ้งเท่านั้น แต่ยังอาจขยายไปสู่รัฐอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงด้วย องค์การทางทะเลระหว่างประเทศ (International Maritime Organization: IMO) จึงได้จัดทำพิธีสารลอนดอน ค.ศ. ๑๙๙๖ ของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลภาวะทางทะเลเนื่องจากการทิ้งวัสดุเหลือใช้ และวัสดุอย่างอื่น ค.ศ. ๑๙๗๒ (London Protocol, 1996 to the Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matter, 1972) ขึ้น เพื่อให้รัฐภาคีมีกลไกในการกำกับควบคุมการทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล โดยกำหนดกฎเกณฑ์การอนุญาตที่มีความแตกต่างกันตามประเภทของเสียหรือวัสดุอื่นที่จะทิ้งลงทะเล ทั้งนี้ เพื่อให้มีการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางทะเลและส่งเสริมการใช้ทะเลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ประเทศไทยเห็นถึงคุณประโยชน์ของพิธีสารดังกล่าว และจะเข้าเป็นภาคีพิธีสารนี้ สมควรมีกฎหมายที่กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเลเพื่อเป็นการอนุวัติการให้เป็นไปตามพิธีสารนั้นด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ก. สาระสำคัญโดยสรุป

๑) บทนิยาม (ร่างมาตรา ๓)

ในพระราชบัญญัตินี้

“การทิ้งเท” หมายความว่า

(๑) การจงใจกำจัดทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่น ๆ ลงในทะเลจากเรือ อากาศยาน แทนจุดเจาะหรือโครงสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเล

(๒) การจงใจกำจัดทิ้งในทะเลซึ่งเรือ อากาศยาน แทนจุดเจาะ หรือโครงสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเล

(๓) การเก็บของเสียหรือวัสดุอื่นใต้ทะเลและดินใต้ผิวดินในทะเล จากเรือ อากาศยาน แทนจุดเจาะ หรือโครงสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเล และ

(๔) การจงใจละทิ้งแทนจุดเจาะหรือโครงสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเล หรือซากของแทนจุดเจาะหรือโครงสร้างดังกล่าวในทะเล

การทิ้งเทตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่รวมถึงการทิ้งเทที่เกี่ยวข้องหรือเกิดจากการปฏิบัติการตามปกติของเรือ อากาศยาน แทนจุดเจาะ หรือโครงสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเล การกำจัดทิ้งหรือการเก็บของเสียหรือวัสดุอื่นที่เกิดจากการสำรวจการใช้ประโยชน์หรือกระบวนการผลิตทรัพยากรแร่ใต้ทะเล ซึ่งมีบทบัญญัติของกฎหมายอื่นควบคุมกำกับอยู่แล้ว และการวางวัสดุใด ๆ ในทะเลเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นที่มีใช้การกำจัดทิ้ง

“ของเสียหรือวัสดุอื่น” หมายความว่า สารหรือวัตถุทุกชนิดและทุกรูปแบบ

“มลพิษ” หมายความว่า การนำของเสียหรือวัสดุอื่นมาสู่ทะเลด้วยกิจกรรมของมนุษย์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งทำให้เกิดหรืออาจเกิดผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อทรัพยากรที่มีชีวิตและระบบนิเวศทางทะเล อันตรายต่อสุขภาพคน หรือเป็นอุปสรรคต่อกิจกรรมทางทะเลหรือการประมง และการใช้ทะเลด้านอื่นอย่างชอบธรรม การลดคุณภาพในการใช้น้ำทะเล

“การเผาในทะเล” หมายความว่า การจงใจกำจัดของเสียหรือวัสดุอื่นบนเรือ แท่นขุดเจาะ หรือโครงสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเล โดยการเผาไหม้ด้วยความร้อน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการเผาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติการปกติของเรือ อากาศยาน แท่นขุดเจาะ หรือโครงสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเลนั้น

“เรือ” หมายความว่า พาหนะทางน้ำทุกประเภท ไม่ว่าจะขับเคลื่อนเองหรือไม่ก็ตาม

“อากาศยาน” หมายความว่า พาหนะทางอากาศทุกประเภท ไม่ว่าจะขับเคลื่อนเองหรือไม่ก็ตาม

“ทะเล” หมายความว่า เขตน้ำทะเลรวมถึงพื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดินท้องทะเล

“ภาคีแห่งพิธีสาร” หมายความว่า ภาคีพิธีสาร ค.ศ. ๑๙๙๖ ว่าด้วยอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลพิษทางทะเลอันเนื่องมาจากการทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่น ค.ศ. ๑๙๗๒ หรือภาคีแห่งอนุสัญญาและพิธีสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันมลพิษทางทะเลอันเนื่องมาจากการทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่น ซึ่งประเทศไทยเข้าเป็นภาคี

“ศาล” หมายความว่า ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่น

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมเจ้าท่า

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒) ผู้รักษาการตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๔)

กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๓) ขอบเขตการใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕ และร่างมาตรา ๖)

๓.๑) กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับกับ

๓.๑.๑) ราชอาณาจักรไทย ซึ่งรวมถึงทะเลอาณาเขต เขตเศรษฐกิจจำเพาะ และเขตไหล่ทวีปของราชอาณาจักรไทย ยกเว้นน่านน้ำภายใน ทั้งนี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และ

๓.๑.๒) เรือไทย ตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย และอากาศยานไทย ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศไทย และเพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ “น่านน้ำภายใน” หมายความว่า น่านน้ำทางด้านแผ่นดินของเส้นฐานแห่งทะเลอาณาเขต

๓.๒) พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับเรือและอากาศยานที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศ

๔) คณะกรรมการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่น (ร่างหมวด ๑)

๔.๑) องค์ประกอบของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๗)

กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่น” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่งประกอบด้วย ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงพลังงาน ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือน ผู้บัญชาการทหารเรือ และผู้แทนศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน ๖ คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านทรัพยากรธรณี ด้านสมุทรศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ทางทะเล ด้านการท่องเที่ยว ด้านการประมง หรือวิทยาศาสตร์

ทั้งนี้ กำหนดให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ

๔.๒) คุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๘)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) เป็นผู้มีความรู้หรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ และความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ตามที่ได้รับแต่งตั้ง

๔.๓) ลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๙)

กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นข้าราชการการเมือง

(๕) เป็นกรรมการในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

(๖) เคยถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๗) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

๔.๔) วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๑๐)

กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๓ ปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกิน ๒ วาระติดต่อกัน ทั้งนี้ เมื่อครบกำหนดตามวาระให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ภายใน ๖๐ วัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

๔.๕) เหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๑๑)

นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตาม ๔.๒) หรือ ๔.๓)

เมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ ทั้งนี้ กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งดังกล่าวจะอยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการที่ตนแทน อย่างไรก็ตาม ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

๔.๖) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๒)

คณะกรรมการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่นมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย และแผนป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนดแนวทางและให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกำกับดูแลการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประเมินการทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่น รวมถึงกำหนดคุณสมบัติของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการประเมินการทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่นที่ต้องได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนพิจารณาให้ความเห็นชอบในรายงานการประเมินการทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่น

(๔) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทน หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

๔.๗) แนวทางในการประชุมของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๓)

๔.๗.๑) การประชุมคณะกรรมการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่นต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเพียงพอประชุม

๔.๗.๒) ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการ ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

๔.๗.๓) การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่ง มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

๔.๗.๔) กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียเป็นการส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้กรรมการผู้นั้นออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น

ทั้งนี้ นอกจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน ๔.๗.๑) ๔.๗.๒) และ ๔.๗.๓) การประชุมของคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด พร้อมทั้งให้นำระเบียบการประชุมคณะกรรมการมาบังคับใช้กับการประชุมของคณะกรรมการด้วย โดยอนุโลม

๔.๘) คำตอบแทนของคณะกรรมการและอนุกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๔)

กำหนดให้กรรมการและอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

๔.๙) อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๕)
กำหนดให้กรมเจ้าท่าทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการทั่วไปของคณะกรรมการ

(๒) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อการจัดทำนโยบายและแผนป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่น

- (๓) ดำเนินการและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่น
- (๔) รวบรวมและจัดเตรียมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ และริเริ่มกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ
- (๕) ช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่น
- (๖) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่น
- (๗) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๕) การทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล และการเผาของเสียหรือวัสดุอื่นใดในทะเล (ร่างหมวด ๒)

๕.๑) ข้อห้ามเกี่ยวกับการทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล (ร่างมาตรา ๑๖)

ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

- (๑) ทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล จากเรือ หรืออากาศยาน แหน่ขุดเจาะ หรือโครงสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเล
- (๒) รับเอาของเสียหรือวัสดุอื่นไว้บนเรือหรืออากาศยานจากราชอาณาจักรไทยเพื่อการทิ้งเทในทะเล
- (๓) รับเอาของเสียหรือวัสดุอื่นไว้บนเรือไทยหรืออากาศยานไทยจากรัฐอื่นที่มีใช้ภาคีแห่งพิธีสารเพื่อการทิ้งเทในทะเล

๕.๒) ข้อห้ามเกี่ยวกับการเผาของเสียหรือวัสดุอื่นใดในทะเล (ร่างมาตรา ๑๗)

ห้ามมิให้ผู้ใดเผาของเสียหรือวัสดุอื่นในทะเล รับเอาของเสียหรือวัสดุอื่นไว้บนเรือหรืออากาศยานจากราชอาณาจักรไทยเพื่อการเผาในทะเล หรือรับเอาของเสียหรือวัสดุอื่นไว้บนเรือไทยหรืออากาศยานไทยจากรัฐอื่นที่มีใช้ภาคีแห่งพิธีสารเพื่อการเผาในทะเล

๕.๓) เหตุที่ได้รับการยกเว้นเกี่ยวกับการทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล และการเผาของเสียหรือวัสดุอื่นใดในทะเล (ร่างมาตรา ๑๘)

ความใน ๕.๑) และ ๕.๒) กล่าวคือ ข้อห้ามเกี่ยวกับการทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล และข้อห้ามเกี่ยวกับเผาของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล มิให้ใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้

๕.๓.๑) มีเหตุจำเป็นต้องรักษาความปลอดภัยต่อชีวิตมนุษย์ เรือ อากาศยาน แหน่ขุดเจาะหรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเล ไม่ว่าด้วยเหตุสุดวิสัยจากความรุนแรงของสภาพอากาศ หรือด้วยเหตุใด ๆ ก็ตามที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ ภัยคุกคามต่อเรือ อากาศยาน แหน่ขุดเจาะ หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเล โดยที่การทิ้งเทหรือเผาของเสียหรือวัสดุอื่นในทะเลนั้นเป็นเพียงหนทางเดียวที่จะป้องกันมิให้เกิดภัยคุกคามดังกล่าว รวมถึงป้องกันอันตรายต่อ

ชีวิตมนุษย์หรือสิ่งมีชีวิตในทะเล ทั้งนี้ ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข เพื่อดำเนินการตามเหตุจำเป็นดังกล่าว หรือ

๕.๓.๒) มีเหตุฉุกเฉินจำเป็นที่ก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพมนุษย์ ความปลอดภัย หรือสิ่งแวดล้อมทางทะเล ทั้งนี้ ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข เพื่อดำเนินการตามเหตุฉุกเฉินดังกล่าว

๕.๔) แนวทางดำเนินการสำหรับการฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนด (ร่างมาตรา ๑๘)

กำหนดให้ผู้กระทำการฝ่าฝืนข้อ ๕.๑) ๕.๒) และ ๕.๓) หรือกระทำการฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต มีหน้าที่ขจัดของเสียหรือวัสดุอื่นใดที่ทิ้งเท ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด หากไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการขจัดของเสียหรือวัสดุดังกล่าวโดยเรียกค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือตัวแทน เจ้าของเรือ อากาศยาน แทนชุดเจาะ หรือโครงสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเล

๖) การอนุญาตทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่นในทะเล (ร่างหมวด ๓ มาตรา ๒๐)

๖.๑) การอนุญาตการทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล ตาม ๕.๑) ต้องผ่านการประเมิน การทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่น ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการประเมินการทิ้งเทของเสียหรือ วัสดุอื่น และการอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๖.๒) การเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ มิให้เกินกว่าอัตราที่กำหนดท้ายพระราชบัญญัตินี้

๗) พนักงานเจ้าหน้าที่ (ร่างหมวด ๔)

๗.๑) อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ (ร่างมาตรา ๒๑ ถึงร่างมาตรา ๒๓)

๗.๑.๑) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ตรวจสอบสถานที่หรือพาหนะใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น ถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ จะมีการยกย้าย ซุกซ่อน ส่ง หรือนำออกนอกราชอาณาจักร หรือทำลายทรัพย์สิน วัตถุ สิ่งของ หรือ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

(๓) ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน วัตถุ สิ่งของ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี เมื่อตรวจค้น หรือยึดหรืออายัดตาม (๒) หรือ (๓) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืน หรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

๗.๑.๒) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็น พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๗.๑.๓) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

๘) มาตรการทางปกครอง (ร่างหมวด ๕ มาตรา ๒๔)

ในกรณีที่เกิดมลพิษจากการทิ้งเทหรือเผาของเสียหรือวัสดุอื่นในทะเล หรือเกิดจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ฎกกระทรวง หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งระงับการกระทำดังกล่าวจนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนใบอนุญาตแล้วแต่กรณี

๙) ค่าเสียหายเพื่อการลงโทษ (ร่างหมวด ๖ มาตรา ๒๕)

กำหนดให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเป็นการลงโทษทางแพ่งเพิ่มเติมขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่เห็นสมควร หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ทิ้งเทหรือเผาอยู่แล้วว่าของเสียหรือวัสดุอื่นนั้นเป็นของที่ไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่าไม่ปลอดภัยภายหลังทิ้งเทนั้นแล้วไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ทิ้งเทจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับการที่ผู้ทิ้งเทรู้ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ระยะเวลาที่ผู้ทิ้งเทปกปิดความไม่ปลอดภัยของของเสียหรือวัสดุอื่นที่ทิ้งเท ผลประโยชน์ที่ผู้ทิ้งเทได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ทิ้งเท การที่ผู้ทิ้งเทได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

๑๐) บทกำหนดโทษ (ร่างหมวด ๗ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๗)

๑๐.๑) ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนข้อ ๕.๑) ข้อห้ามเกี่ยวกับการทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล ประกอบกับข้อ ๕.๓) เหตุที่ได้รับการยกเว้นเกี่ยวกับการทิ้งเทของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล และการเผาของเสียหรือวัสดุอื่นใดในทะเล หรือฝ่าฝืนใบอนุญาตซึ่งออกให้ตามข้อ ๖) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท และต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการขจัดมลพิษที่เกิดขึ้น

๑๐.๒) ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนข้อ ๕.๒) ข้อห้ามเกี่ยวกับการเผาของเสียหรือวัสดุอื่นใดในทะเล ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการขจัดมลพิษที่เกิดขึ้น

๖. บทสรุป

เนื่องจากในปัจจุบันมีการดำเนินกิจกรรมในทะเลในประเทศไทยมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการขนส่งวัสดุต่าง ๆ ทางทะเล และการปล่อยทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเลเพื่อกำจัดหรือทำลาย โดยไม่มีการควบคุม ทำให้สิ่งแวดล้อมในทะเลไทยอาจตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการถูกคุกคามโดยกิจกรรมในทะเลมากขึ้น โดยในปัจจุบันมีกฎหมายกำกับดูแลการปล่อยทิ้งสารต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นจากการ

ปฏิบัติการปกติของเรือในทะเลแล้ว อย่างไรก็ตาม การทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเลในประเทศไทย ยังไม่ได้รับการกำกับดูแลอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง ยังไม่มีกฎหมายใดกำกับควบคุม การทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่นโดยเรือไทย หรืออากาศยานไทยแต่อย่างใด

ประกอบกับปัญหาอันเกิดจากขยะทะเลส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของโลก เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นสุขภาพอนามัยของมนุษย์ สิ่งมีชีวิตในทะเล ตลอดจนความเสียหาย ต่อการใช้ประโยชน์ทางทะเล สภาพแวดล้อมชายฝั่ง รวมถึงการส่งผลกระทบต่อปัญหาสภาวะโลกร้อน และอื่น ๆ ประเทศไทยในฐานะรัฐภาคีซึ่งตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลกดังกล่าวจึงร่วม เป็นส่วนหนึ่งที่ต้องกำหนดกลไกในการกำกับควบคุมการทิ้งของเสียหรือวัสดุอื่นลงทะเล โดยวาง กฎเกณฑ์การอนุญาตที่มีความแตกต่างกันตามประเภทของเสียหรือวัสดุอื่นที่จะทิ้งลงทะเล ทั้งนี้ เพื่อให้มีการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางทะเลและส่งเสริมการใช้ทะเลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เพื่อประโยชน์ต่อประชาชนชาวไทยและชาวโลกที่จะคงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลร่วมกัน

อย่างไรก็ดี ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้จะต้องผ่านการพิจารณาของ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาซึ่งจะต้องพิจารณาให้รอบคอบและรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย อย่างรอบด้าน เพื่อให้กฎหมายมีความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย ตลอดจนสามารถใช้บังคับได้ในทางปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนต่อไป **๑**

ท่านผู้อ่านวารสาร “จุลนิติ” ผู้ใดมีความประสงค์ต้องการที่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว สามารถเสนอความเห็นได้ โดยผ่านทางเว็บไซต์ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

www.parliament.go.th

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

www.krisdika.go.th

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

www.cabinet.thaigov.go.th